

با ایران توشه
یک قدم جلوتر
باش!

کنکور

آزمون های آزمایشی

گام به گام

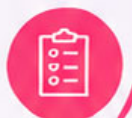
جزوه و نمونه سوال

ایران توشه

توشه ای برای موفقیت

ایران توشه، مرجع دانلود فایل های کمک آموزشی دانش آموزان و کنکوری ها

دانلود رایگان آزمون های آزمایشی
قلمچی، خیلی سبز، گاج و ...

دانلود رایگان گام به گام تمامی دروس

دانلود رایگان نمونه سوالات امتحانی
(نوبت اول و دوم) و امتحانات نهایی

دانلود رایگان جزوه های کمک آموزشی
و شب امتحانی

همه چیز
برای موفقیت
تو!

Google

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

کافیست هر فایلی که نیاز دارید
را در گوگل به این صورت جستجو کنید:

فایل مورد نیاز + ایران توشه

مثال:

دانلود گام به گام دوازدهم تجربی ایران توشه

irantooshe.ir

t.me/irantooshe

گام به گام کار و فناوری هفتم - پودمان دهم

پرورش و نگهداری گیاهان

فهرست

۱	صفحه ۱۲۱ - بررسی - نقش گیاهان در تأمین خوراک	۳
۲	صفحه ۱۲۱ - کار غیرکلاسی - بررسی شرایط محیطی مناسب برای پرورش چند گیاه	۴
۳	صفحه ۱۲۴ - هم‌اندیشی - آشنایی با وسایل و مواد مورد نیاز برای کاشت	۵
۴	صفحه ۱۲۶ - بررسی - چند روش برای زیاد کردن و کاشت گیاهان	۶
۵	صفحه ۱۲۹ - بررسی - پرورش گیاهان با بذر	۷
۶	صفحه ۱۳۰ - بررسی - پرورش گیاهان با قلمه	۸
۷	صفحه ۱۳۴ - پرسش - هدف اصلی کشت برخی از گیاهان	۸
۸	صفحه ۱۳۶ - بررسی - گیاهان سمی	۹

در شکل ۱-۱۰ اهمیت گیاهان برای آماده کردن یک نمونه خوراک نشان داده شده است. این شکل را در گروه بررسی کنید و نتیجه را در کلاس ارائه دهید.

در این شکل یک غذای ایرانی (خورشت) در مرکز قرار دارد و پیکان‌هایی از اطراف به آن می‌رسد. هر پیکان نشان می‌دهد که یکی از مواد این غذا از کدام گیاه یا فراورده‌ی گیاهی به دست آمده است.

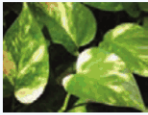
- برنج از گیاه برنج (شالی) و حبوباتی مانند نخود و لوبیا از بوته‌ی حبوبات به دست می‌آید.
- روغن از دانه‌ها و میوه‌هایی مانند ذرت، آفتابگردان، پنبه‌دانه و زیتون گرفته می‌شود.
- پیاز، رب و سبزی گوجه‌فرنگی، سبزی‌ها و ادویه‌هایی مانند دارچین، زردچوبه و زعفران همگی فراورده‌ی گیاهان‌اند.

- حتی گوشت نیز به گیاهان وابسته است؛ زیرا دام با خوردن علوفه‌هایی مانند یونجه و ذرت علوفه‌ای پرورش می‌یابد.

نتیجه: تقریباً همه‌ی مواد غذایی ما، چه به‌طور مستقیم و چه غیرمستقیم، از گیاهان تأمین می‌شود. بنابراین پرورش و نگهداری درست گیاهان برای تأمین خوراک انسان بسیار مهم است.

با بررسی منابع کتابخانه‌ای و اینترنتی یا پرسش از کشاورزان و باغبانان جاهای خالی جدول ۱-۱۰ را پر کنید.
در ستون خالی سمت چپ ویژگی‌های یک گل رایج در منطقه‌ی خود را بنویسید.

جدول ۱-۱۰. بررسی شرایط محیطی مناسب برای پرورش چند گیاه

گیاهان زینتی			
.....	شمعدانی	پتوس	حسن یوسف
.....			
دما			
نیاز آبی			
نور			سایه، آفتاب دوست
سبزی‌ها			
.....	اسفناج	نعناع	شوید
.....			
دما			
نیاز آبی			
نور			
درختان میوه			
.....	انگور	سیب	پرتقال
.....			نیمه گرمسیری
دما			
نیاز آبی			
نور			

گروه	گیاه	دما	نیاز آبی	نور
گیاهان زینتی	حسن یوسف	گرم و معتدل (۱۸ تا ۲۵ درجه)	زیاد	سایه، آفتاب دوست
	پتوس	گرم و معتدل (۱۵ تا ۲۸ درجه)	متوسط	نور کم تا متوسط
	شمعدانی	معتدل (۱۵ تا ۲۴ درجه)	کم تا متوسط	آفتاب دوست
سبزی‌ها	شوید	خنک تا معتدل (۱۵ تا ۲۵ درجه)	متوسط	آفتاب دوست
	نعناع	معتدل (۱۸ تا ۲۴ درجه)	زیاد	آفتاب تا نیم سایه
	اسفناج	خنک (۱۰ تا ۲۰ درجه)	متوسط تا زیاد	آفتاب تا نیم سایه
درختان میوه	پرتقال	نیمه گرمسیری	زیاد	آفتاب دوست
	سیب	معتدل و سردسیری	متوسط تا زیاد	آفتاب دوست
	انگور	معتدل با تابستان گرم	کم تا متوسط	آفتاب دوست

ستون خالی سمت چپ (نمونه): گل محمدی؛ دما: معتدل تا سرد (سرما زمستان را تحمل می‌کند)؛ نیاز آبی: متوسط؛ نور: آفتاب‌دوست. برای سبزی‌ها (نمونه): ریحان؛ دما: گرم؛ آب: متوسط تا زیاد؛ نور: آفتاب‌دوست. برای درختان میوه (نمونه): انار؛ دما: گرم و معتدل؛ آب: کم تا متوسط؛ نور: آفتاب‌دوست. توجه: بسته به رقم گیاه و آب‌وهوای هر منطقه، این مقادارها کمی تفاوت دارند. می‌توانید گل رایج منطقه‌ی خود را به جای نمونه‌ی بالا بنویسید.

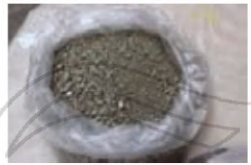
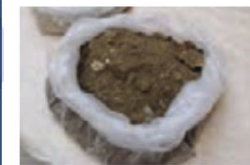
هم‌اندیشی

صفحه ۱۲۴

۳

برای کاشت گیاه به مواد و وسایلی نیاز دارید که برخی از آن‌ها در جدول ۳-۱۰ نشان داده شده است. با هم‌اندیشی در گروه، جاهای خالی جدول را پر کنید.

جدول ۳-۱۰. برخی از وسایل و مواد مورد نیاز برای کاشت

			
.....			
			
کود دامی الک شده	خاک برگ	ماسه ریز دانه	خاک باغچه

وسیله (از راست به چپ در تصویر)	نام	کاربرد
۱	شن کش	هموار کردن سطح خاک و جمع کردن سنگ‌ریزه و ریشه‌های هرز
۲	آبپاش	آبیاری آرام گیاهان و بذرها بدون شسته شدن خاک
۳	کچ بیل	شخم زدن و نرم کردن خاک و کندن علف‌های هرز
۴	الک (غربال)	جدا کردن سنگ‌ریزه و کلوخه از خاک و کود و ریز کردن آن‌ها

روش کاشت گیاهان انتخاب شده در جدول ۱۰-۴ را در گروه بررسی کنید و برای هر کدام یک نمونه گیاه در جای خالی بنویسید.

جدول ۱۰-۴. چند روش برای کاشت گیاهان

روش	شرح	شکل	نمونه گیاه
کشت دانه	دانه اگر در شرایط مناسب کاشته شود، جوانه می‌زند و گیاه جدیدی به وجود می‌آورد.		
قلمه زدن	اگر بخشی از ساقه، ریشه و برگ یک گیاه را در شرایط مناسب و در بستر مناسب بکارید و شرایط مورد نیاز آماده شود، قلمه رشد می‌کند و گیاه کاملی تولید می‌شود.		
خوابانیدن	شاخه بعضی از گیاهان را، بدون جدا کردن از تنه گیاه مادر، داخل خاک می‌کارند، به گونه‌ای که جوانه انتهایی شاخه برای تولید گیاه جدید بیرون از خاک بماند.		
تقسیم بوته	بسیاری از گیاهان علفی چندساله، مانند گل سجافی را می‌توان از زمین بیرون آورد و با جدا کردن بوته‌های ریشه‌دار و کاشت آن‌ها، گیاه جدیدی تولید کرد.		
گرفتن پاجوش	روی ریشه برخی از گیاهان، مانند درخت خرما، شاخه‌هایی رشد می‌کنند که به آن‌ها «پاجوش» می‌گویند. با جدا کردن پاجوش، همراه با بخشی از ریشه و کاشت آن، می‌توان گیاه دیگری تولید کرد.		

جدول ۱۰-۴

روش	نمونه گیاه
کشت دانه	شوید، گندم، آفتابگردان، لوبیا
قلمه زدن	شمعدانی، پتوس، انگور، رز
خوابانیدن	یاس، انگور، رز، میخک
تقسیم بوته	گل سجافی، نعنای، نرگس، سنبل
گرفتن پاجوش	نخل خرما، موز، گل محمدی، انار

اگر بدانید گیاهان جعفری، تره، ریحان، حسن یوسف و همیشه بهار با بذر زیاد می شوند، چگونه می توانید این گیاهان را پرورش دهید؟ درباره ی یکی از این گیاهان بررسی کنید و نتیجه را در کلاس ارائه دهید.

نمونه ی پاسخ (ریحان):

۱. بذر ریحان سالم و بدون ناخالصی را تهیه می کنیم.
۲. بستر کاشت (گلدان یا باغچه) را با مخلوط خاک باغچه، ماسه و کود حیوانی پوسیده آماده می کنیم.
۳. ریحان گیاهی گرم دوست است؛ پس بذر را پس از رفع خطر سرما، در اواخر بهار یا هنگام گرم شدن هوا می کاریم. بذر را ریزند، بنابراین آن ها را در شیارهای کم عمق می ریزیم و با لایه ی بسیار نازکی خاک می پوشانیم.
۴. با آبپاش، به آرامی آبیاری می کنیم تا بذر ها جابه جا نشوند، و بستر را همیشه کمی مرطوب نگه می داریم.
۵. گلدان یا باغچه را در محل آفتابی قرار می دهیم. بعد از چند روز بذر ها جوانه می زنند.
۶. بعد از رشد گیاهچه ها، آن ها را تنک می کنیم تا فاصله ی مناسب میان بوته ها باشد، علف های هرز را وجین می کنیم و سر شاخه ها را برای پرشاخه شدن می چینیم.

اگر بدانید گیاهان رز، کالن کوئه و حسن یوسف را می‌توان با قلمه زدن زیاد کرد، چگونه می‌توانید این گیاهان را پرورش دهید؟ درباره‌ی یکی از گیاهان بررسی کنید و نتیجه را در کلاس ارائه دهید.

نمونه‌ی پاسخ (رز):

۱. در اواخر زمستان یا اوایل بهار، شاخه‌ی سالم و خوش‌رنگ رز را که گل داده و پژمرده شده است انتخاب می‌کنیم.
۲. با یک قیچی باغبانی تیز، شاخه را به قطعه‌هایی ۱۵ تا ۲۰ سانتی‌متری تقسیم می‌کنیم، به‌طوری که هر قلمه دو تا سه جوانه (گره) داشته باشد. برش بالایی را کمی بالای جوانه و برش پایینی را درست زیر جوانه می‌زنیم. برگ‌های پایین را می‌چینیم.
۳. برای ریشه‌دار شدن بهتر، انتهای قلمه را در هورمون ریشه‌زایی یا کمی عسل فرو می‌بریم.
۴. گلدان یا باغچه را با خاک سبک (مخلوط خاک باغچه، ماسه و خاک برگ) پر می‌کنیم و قلمه را حدود یک سوم طولش در خاک فرو می‌کنیم و خاک اطراف آن را کمی فشار می‌دهیم.
۵. با آبپاش آبیاری می‌کنیم و خاک را مرطوب نگه می‌داریم، ولی نمی‌گذاریم آب در گلدان بماند.
۶. گلدان را در جای روشن و بدون آفتاب شدید قرار می‌دهیم. بعد از چند هفته قلمه ریشه می‌زند و برگ‌های تازه می‌دهد؛ سپس آن را در گلدان بزرگ‌تر یا در باغچه می‌کاریم.

هدف کشت گیاهان زیر، برداشت کدام بخش (دانه، میوه، ساقه و برگ، بخش زیرزمینی) از گیاه است؟

جدول ۷-۱۰. هدف اصلی کشت برخی از گیاهان

نام گیاه	هدف اصلی کشت	نام گیاه	هدف اصلی کشت
آفتابگردان	دانه	کرفس	ساقه و برگ
پنبه	دانه	سیب‌زمینی	بخش زیرزمینی
سیب	میوه	پتوس	ساقه و برگ
گل رز	گل	لاله‌ی واژگون	گل

در گروه خود، درباره‌ی گیاهان سمی و آسیب‌زایی آن‌ها در اینترنت بررسی کنید و نتیجه را در کلاس ارائه دهید.

برخی گیاهان زینتی خانه و باغچه، برای انسان و جانوران خانگی (به‌ویژه کودکان خردسال) سمی‌اند و خوردن یا حتی لمس شیرهی آن‌ها خطرناک است. چند نمونه:

گیاه	بخش سمی	آسیب احتمالی
دیفن‌باخیا	شیرهی ساقه و برگ	سوزش و ورم دهان و گلو، تحریک پوست، مشکل در بلعیدن و صحبت کردن
نرگس	پیاز و برگ	تهوع، استفراغ، دل‌درد و اسهال
گل صد تومانی	ریشه و سایر بخش‌های گیاه	ناراحتی گوارشی (تهوع و دل‌درد)
خرزهره	همه‌ی بخش‌های گیاه	اختلال ضربان قلب، استفراغ و در موارد شدید خطر مرگ
پتوس	برگ و ساقه	سوزش دهان و تورم زبان

نتیجه: گیاهان سمی را باید از دسترس کودکان و حیوانات خانگی دور نگه داشت. هرگز نباید قسمتی از گیاهی را که نمی‌شناسیم بخوریم. هنگام کار با آن‌ها باید دستکش پوشید و پس از آن دست‌ها را شست. اگر کسی بخشی از گیاه سمی را خورد، باید فوراً با اورژانس (۱۱۵) یا مرکز اطلاعات مسمومیت (۱۹۶۴) تماس گرفت.

این فایل توسط سایت ایران‌توشه تهیه شده است.

irantooshe.ir

ایران توشه
توشه‌ای برای موفقیت